

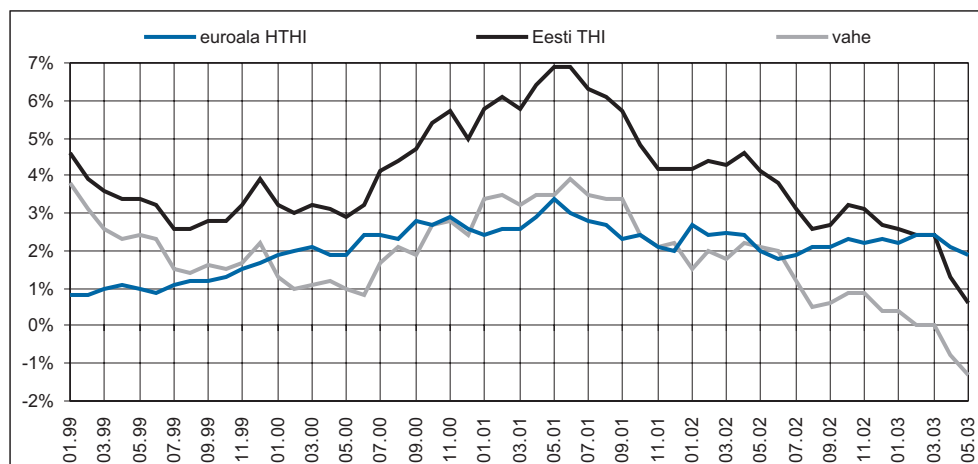
III

INFLATSIOON

THI ja muud hinnaindeksid

Seoses üleilmselt iseloomuliku tagasihoidliku nõudlusega nõrgenes 2003. a I kvartalis veelgi ka Eestile avaldunud väline hinnasurve. Lisaks avaldas meie inflatsioonitempole pidurdavat mõju euro nominaalkursi tõus enamiku olulisemate valuutade suhtes. Nende kahe teguri koosmõjul oli Eesti tarbijahinnaindeksi kasv viimaste aastate madalaim.

Eesti inflatsioonimäär (2,4%) alanes I kvartalis euroala vastava näitaja taseme lähedale (2,3%), kuid siiski ületas seda. Aprillis-mais aga oli Eesti inflatsioonimäär (vastavalt 1,3 ja 0,6%) juba euroala omast keskmiselt 1,1 protsendipunkti võrra väiksem (vt joonis 3.1).

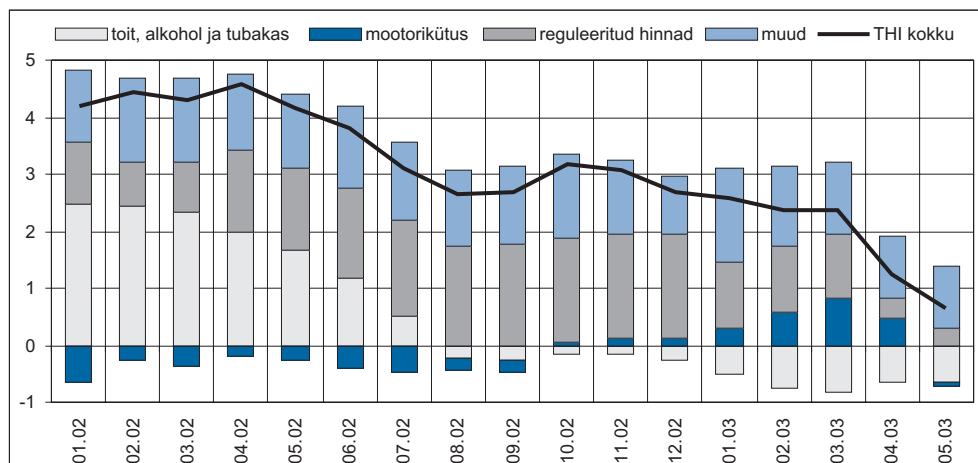

Joonis 3.1. Eesti ja euroala tarbijahindade aastakasv

Eesti inflatsioonitaset hoiab madalal eelkõige toidukaupade jätkuv odavnemine võrreldes 2002. aasta alguskuude tasemega ning mootorikütuse hinnakasvu pidurdumine. Kõige rohkem mõjutas Eesti tarbijahindu liigpakkumisest tingitud toiduainete hinna langus Euroopas, mis kandus üle Eesti tarbijahindadesse.

Alusinflatsiooni puhul, mis hõlmab 68% ostukorvist, sisaldades kõiki komponente, välja arvatud toit ja kütus, oli inflatsioonisurve samuti nõrgem. Näiteks aprillis kujunes keskmiseks hinnakasvuks 2,6%. See aprillis-mais toimunud märkimisväärne alanemine, mis ületas küll euroala vastava näitaja hinnanguliselt ühe protsendipunktiga, oli suures osas tingitud administratiivselt reguleeritud hindade baasiefektist. Eelkõige oli põhjuseks see, et elektri hind, mis 2002. a aprillis oli tõusnud 30,7%, nüüd ei muutunud. Arvestades elektri osatähtsust eratarbija ostukorvis, tingis see ca 70% kogu THI määra langusest (vt joonis 3.2).

Kuigi järgmistel kuudel on Eesti ja euroala inflatsioonimäärade erinevused veel ligikaudu samasugused, ei kesta selline olukord siiski kuigi kaua ning pikemas perspektiivis hakkab Eesti inflatsioonitase taas tõusma. Siiski jääb 2003. a keskmine inflatsioonimäär tõenäoliselt varasemaist aastaist madalamaks.

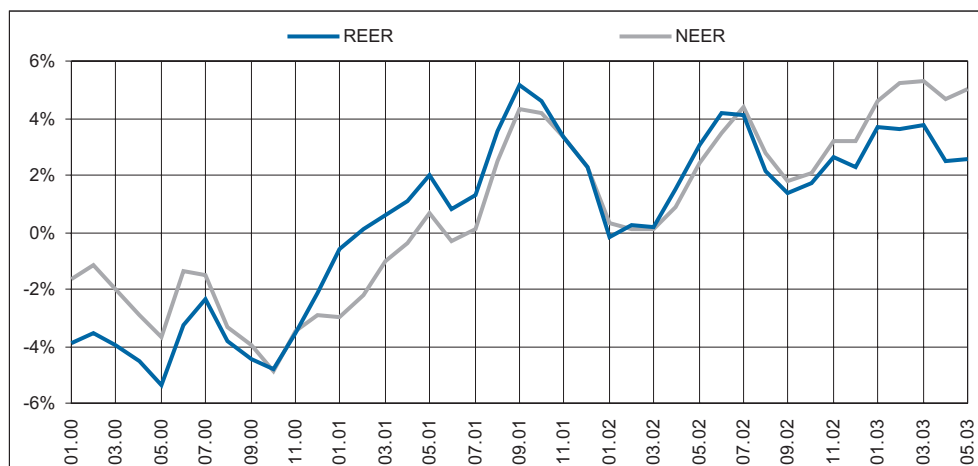

Joonis 3.2. Komponentide absoluutsed mõjuulatused THH kasv (protsendipunktides)

Muudest hindadest langesid I kvartalis kõige enam ekspordihinnad (1,9%), kuid eelkõige baasi-efekti tõttu tõusid need aprillis 8,1%. Impordihinnad ja töötleva tööstuse tootmishinnad langesid I kvartalis vastavalt 0,8 ja 0,9%, aprillis aga 2,1 ja 0,3%.

Krooni reaalkursi muutumine

Vaatamata inflatsioonitempo aeglustumisele, krooni reaalkursi tõus I kvartalis hoopis kiirenes (vt joonis 3.3). Krooni 3,7%ne kallinemine oli enamjaolt seotud dollari ja sellega tihedalt seotud muude valuutade (nt Vene rubla) nominaalkursi langusega. Nominaalkursi muudu tavapärasest suurem mõju reaalkursi koondnäitajale oli iseloomulik ka kogu 2002. aastale.

Joonis 3.3. Eesti krooni reaalkursi ja nominaalkursi aastane muut

Aprillis krooni reaalkursi tõus siiski aeglustus 2,5%ni, seda eeskätt tänu Eesti madalamale inflatsioonimääradele.